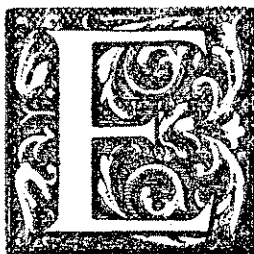

EL CASTELL DE LA GELTRÚ

El castell de La Geltrú, és la construcció més antiga de Vilanova, l'únic testimoni de les generacions que han passat per aquell poble, d'ençà el segle XII.

Consta, aquesta construcció, de quatre crugies que rodegen un pati, en mig del qual s'alçava una torre circular de 6 metres de diàmetre.

La crugia corresponent a S. O. en façana de planta baixa, conté un portal de punt rodó i dues finestres rectangulars. Al primer pis hi ha quatre finestres distribuïts en parella i formats de dos arcs semicirculars sostinguts per una columneta, essent un bell treball del S. XIII els capitells i impostes que decoren aqueixes obertures.

Es interessant anotar que dels quatre finestres, els dos de la dreta son d'un temps diferent dels dos

de l'esquerra. En els de la dreta, hi ha entrelaçats en la ornamentació; i en els altres, hi ha flora estilitzada. Altre detall que també ve a corroborar-ho, és que la columneta, en uns va recolzada damunt d'unes filades de pedra, no succeint aixís en les altres.

En aquesta façana hi ha un signe de fortificació important, consistent en un pedrer que ve damunt de la porta d'entrada.

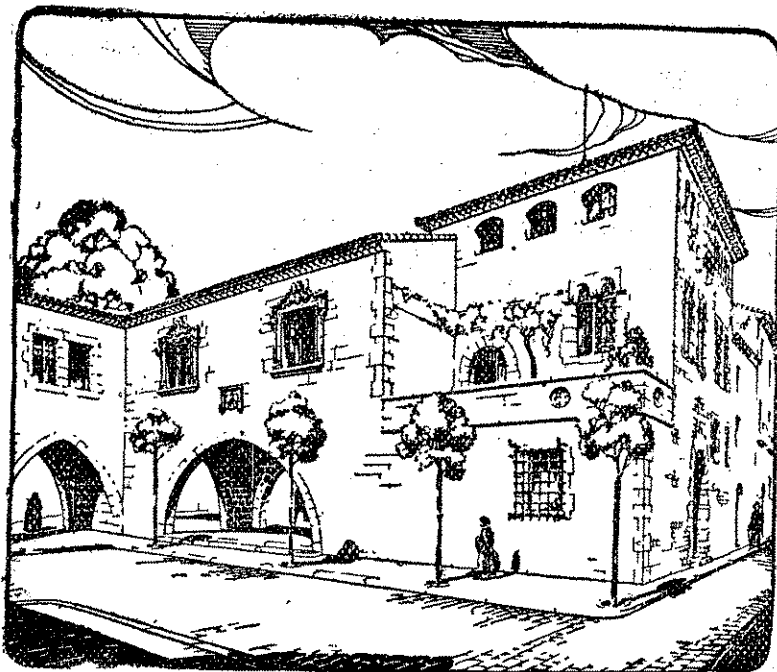
Les altres tres crugies son obra dels segles XIV i XV, essent les obertures que van al pati i demés dependències, formades per arcs ogivals, que, junt amb els existents en una casa anexa, que cal suposar segregada del castell, (té 7 metres de llum) fan un bell conjunt, essent una característica de les plantes baixes gòtiques (amb nombrosos porxos i arcades propi per a reunir gran nombre de gent i cavalleries, fent aixís fàcil el tranzit).

També és força interessant una torre que's troba a l'angle E. del castell. Es de planta rectangular i presenta éntasis en el tall vertical dels murs, lo que fa suposar perteneix al segle XII.

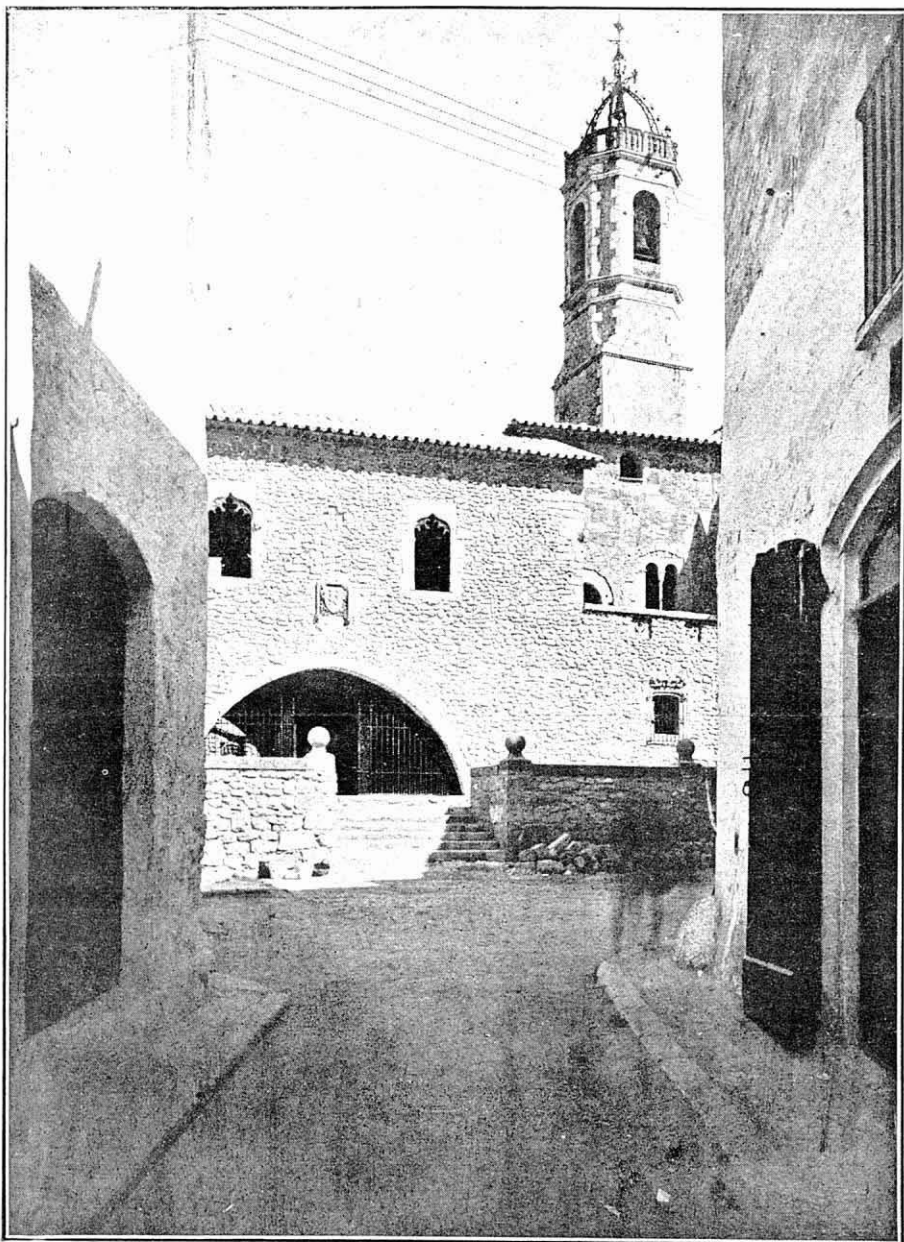
En l'interior del pati hi havia restes d'una torre circular construïda amb manposteria i morter de cals i sorra, molt fort. L'*Historia de Villanueva y Geltrú* del Rvd. Fr. Gari, publicada fa 60 anys, conté un gravat en el qual apareix la torre, per damunt de les teulades del castell. Sens dubte aqueixa torre deu ésser dels segles XVI o XVII, com les que s'alçaren en aquell temps per les nostres costes (Sallou, Cambrils) per a servir de guaita o refugi, en cas d'atac dels pirates.

**

De bell començament semblava que's vilanovins no's decidien a emprendre

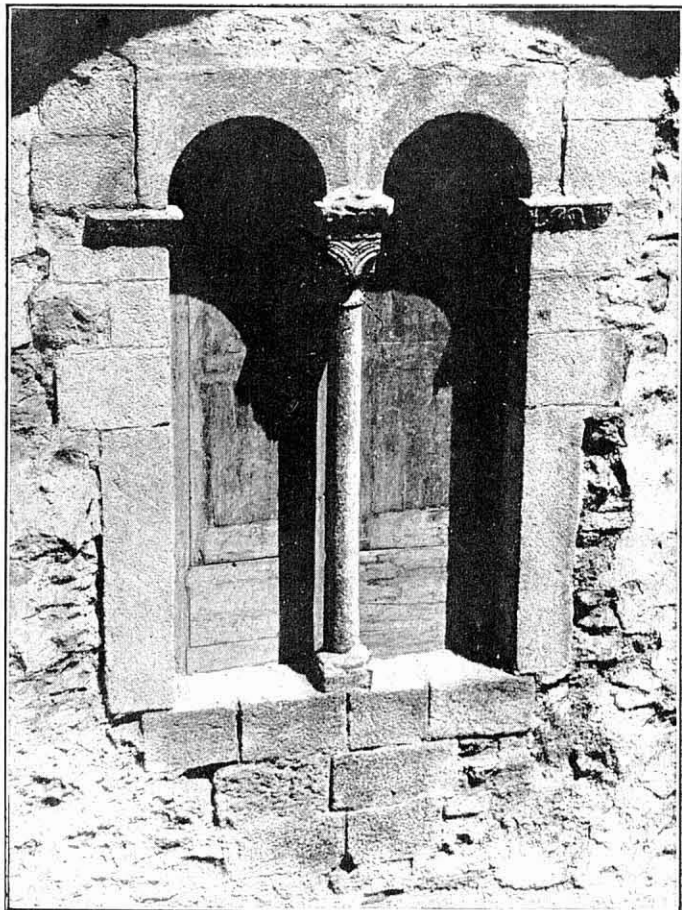

DIBUIX DE RESTAURACIÓ DEL CASTELL DE LA GELTRÚ TRAÇAT PER LA CATALOGACIÓ DE MONUMENTS.

CASTELL DE LA GELTRÚ

EMPLAÇAMENT I CONJUNT

CASTELL DE LA GELTRÚ. — FINISTRALS ROMÁNICS DE LA FATXADA S. O.

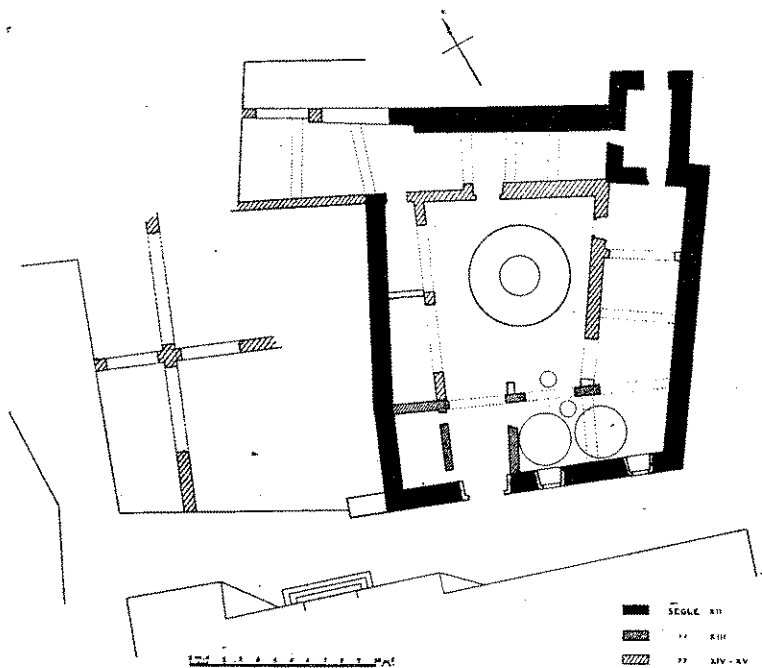

DETALL DE LA FATXADA DEL CASTELL ORIENTADA O.
REVISTA DEL CENTRE DE LECTURA. - REUS.

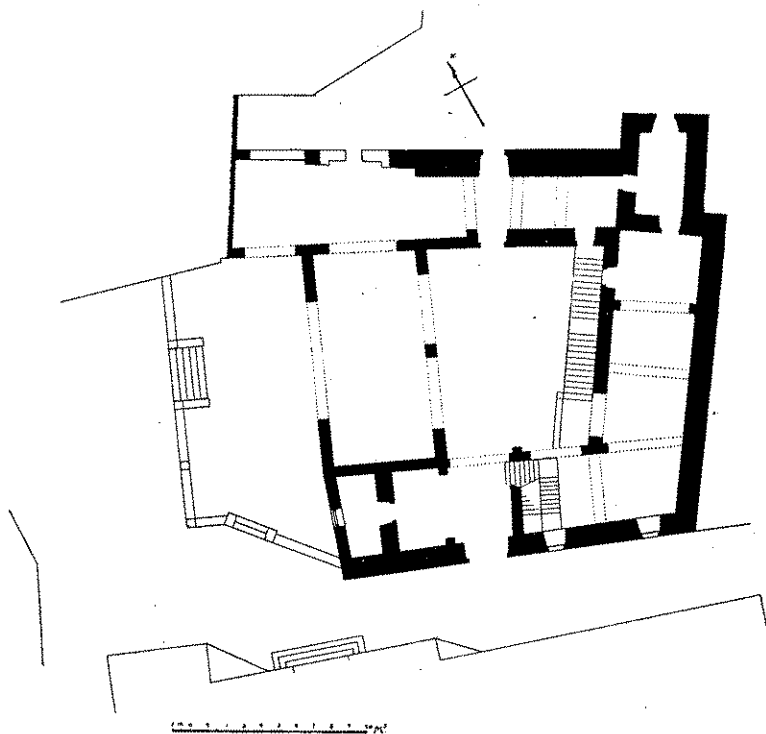
CASTELL DE LA GELTRÚ

DETALL DE LA FATXADA DEL CASTELL ORIENTADA O.

PLANTA BAIXA DEL CASTELL DE LA GELTRÚ ABANS DE LA RESTAURACIÓ

PLANTA BAIXA DEL CASTELL DE LA GELTRÚ RESTAURAT

la reconstrucció del castell. D'aqueixa indecisió son fruit una sèrie de solts publicats en els periòdics i revistes de Vilanova, així com en *La Veu de Catalunya*, i fins i tot una conferència a càrrec de don Geroni Martorell sobre el tema *La conservació de monuments a l'estranger*. «Com pot despendres dels títol d'aquesta conferència (de «*La Veu de Catalunya*» del 11 d'Agost de 1918), sembla que vol avergonyir-se als vilanovins encara no convençuts, de la necessitat de conservar el castell, amb l'espectacle de com defensen llurs valors històrics i arqueològics els altres pobles. D'aquella conferència va sortir l'acord de formar una comissió mixta que estudiés i dictaminés la qüestió buscant una solució per a realitzar-ho.

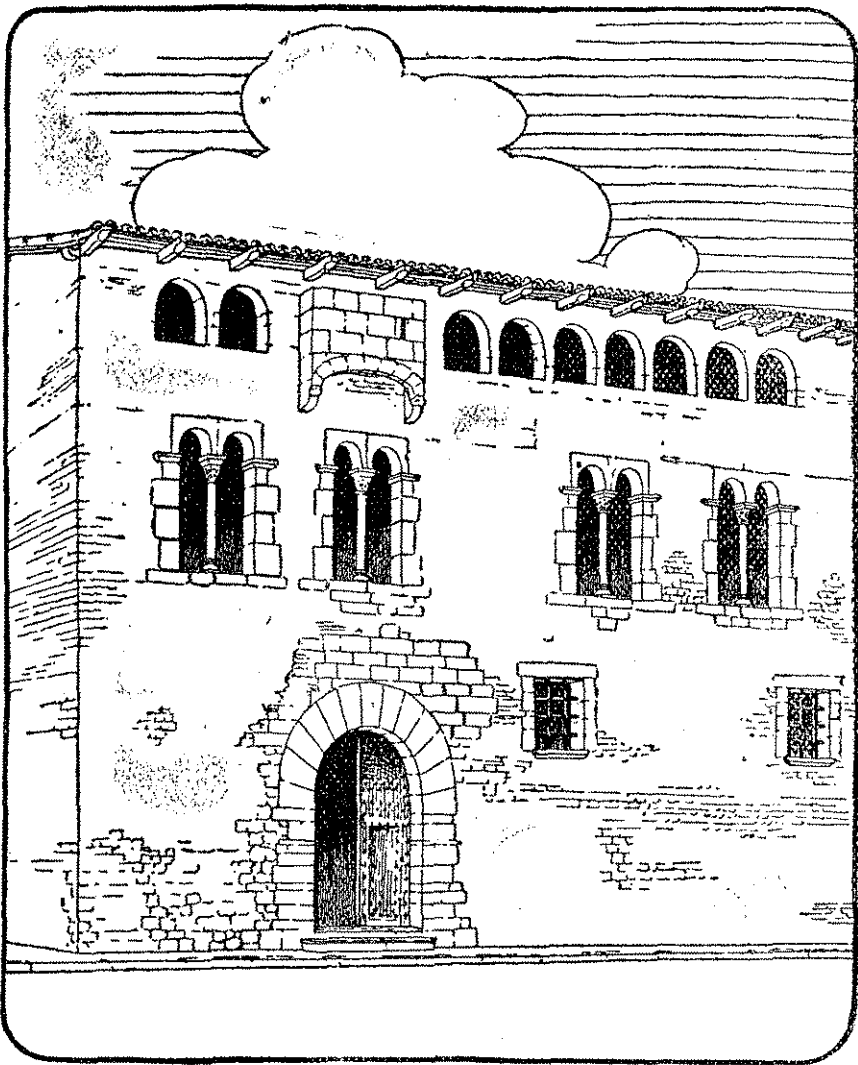
La secció de Catalogació i Conservació de Monuments, va estudiar-ho i proposà un plan.

La dificultat més grossa era la manca de diners. Així que aquesta dificultat se solucionà, cedint, D. Josep Font i Gumà la seva col·lecció de rajoles catalanes i valencianes compostes d'unes 900 peces, als Museus d'art de Barcelona, a canvi de que aquella Junta facilités mitjans econòmics per a realitzar-ho, se va ampliar el plan primitiu. S'acordà conservar les tres crugies existents i completar-ne una de derruïda en gran part.

La Junta de Museus, d'acord amb la comissió executiva de restauració, nomenada per l'Ajuntament de Vilanova, i amb la de *Conservació de Monuments*, va decidir, per a realitzar aquest projecte, adquirir el castell, dues cases ruïnoses, agregades a

aquest, en un altre temps, així com netejar el pati central dels restes de la torre circular.

Gràcies al donatiu del fill de Vilanova, l'arquitecte D. Josep Font i Gumà, la restauració del castell s'ha pogut fer complerta, no rebutjant cap dels elements del castell, adaptant-lo, sense treure-li res

FATXADA SUD OEST DEL CASTELL.

que alteri la seva originalitat, per lo senzill, al caràcter d'Escoles per a nois i casa del mestre.

Es ben notable l'exemple donat pels vilanovins i geltrunencs, a totes les poblacions de Catalunya, no solament per aquelles que tenen records dels avantpassats per a conservar, sinó per les que senten l'anel del millorament i no tenen la força suficient per a realitzar-ho.

R. GUINART I CAVALLE.

Les fotografies i'ls grabats d'aquet article, han sigut cedits per l'Associació d'Arquitectes de Barcelona.